

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

УДК 338.43:005.332.4] (043.3)

Москвіна Юлія Петрівна

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА
ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня

«Магістр»

Миколаїв - 2019

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки підприємства Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи:

Кандидат економічних наук, доцент

Кузьменко Борис Петрович

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Рецензент:

Кандидат економічних наук, професор

Норд Ганна Леонідівна

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Захист відбудеться 26 червня 2019 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, аудиторія 10-306.

З магістерською роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальною проблемою сучасної вітчизняної науки у галузі економіки підприємства та у практиці менеджменту є управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних ринкових умовах. Такі фактори, як міжнародна конкуренція та глобалізація ринків, що зумовлюють масштабне проникнення іноземних товарів на український ринок, переводять проблему забезпечення конкурентоспроможності підприємства до числа пріоритетних управлінських завдань, успішне вирішення яких забезпечить виживання і розвиток вітчизняних товаровиробників – як промислових, так і сільськогосподарських.

Тому одним із основних завдань сільськогосподарських підприємств, насамперед лідерів виробництва, є розроблення і виконання стратегічних програм створення конкурентоспроможної продукції та перспективного розвитку як такого. В свою чергу, розробка таких програм ґрунтується на стратегічному аналізі зовнішнього та внутрішнього середовища підприємств задля визначення відповідних стартових позицій, із застосуванням відповідних апробованих світовою практикою бізнесу методик.

Поки ж що слід констатувати той факт, що у багатьох випадках прийняття управлінських рішень із цих питань на українських підприємствах залишається недостатньо обґрунтованим. Тому опрацювання та впровадження технологій формування науково обґрунтованої стратегії конкурентоспроможності підприємств сільськогосподарської галузі набуває особливої актуальності.

Теоретико-методологічні засади вивчення конкурентоспроможності підприємства та стратегії її забезпечення розкрито у фундаментальних працях зарубіжних дослідників, серед яких Г. Азоєв, М. Альберт, І. Ансофф, Х. Бойд, О. Віханський, П. Друкер, Д. Джоббер, Ф. Котлер, Д. Лінч, А. Літл, Ж. Лярош, М. Мескон, Р. Майлз, А. Поршнєв, М. Портер, Б. Райзберг, Е. Райс, Дж. Робінсон, П. Сноу, Дж. Траут, М. Тресі, Р. Фатхутдінов, Ф. Хедоурі, О. Уолкер, А. Юданов та ін. Суттєвий внесок у дослідження проблем

підвищення конкурентоспроможності підприємств, зробили вітчизняні науковці: А. Астахов, А. Бондаренко, З. Васильєва, Е. Горбашко, М. Єрмолов, Ф. Зав'ялов, Л. Калашнікова, П. Канінський, Т. Коно, М. Лепа, Ю. Лисенко, Л. Лозовський, А. Маренич, М. Перцовський, В. Шинкаренко, А. Яновський, С. Ярошенко та ін.

Незважаючи на значну кількість та різноплановість напрацювань названих дослідників і сучасних наукових розробок в плані збагачення теорії і практики забезпечення конкурентоспроможності підприємств, слід зазначити, що окремі аспекти досліджуваної проблеми потребують подальших досліджень. Передусім це стосується питань здійснення аналізу та стратегічного менеджменту конкурентоспроможності підприємств з урахуванням специфіки галузі виробництва, зокрема й сільськогосподарської галузі.

Об'єктом дослідження роботи є процес підвищення конкурентоспроможності підприємства та обґрунтування стратегії її забезпечення.

Предметом дослідження роботи є теоретико-методологічні і практичні аспекти конкурентоспроможності підприємства та стратегії що її забезпечує.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо її забезпечення.

Для досягнення мети передбачено вирішення таких завдань:

- узагальнити теоретико-методологічні засади конкурентоспроможності підприємства та стратегій її забезпечення;
- визначити методичні засади оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств в контексті стратегічного менеджменту;
- проаналізувати стан і проблеми розвитку сільського господарства України як середовища здійснення виробничої та маркетингової діяльності вітчизняних сільгосптоваровиробників;
- здійснити аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» та оцінити рівень його конкурентоспроможності на теперішній

час;

- обґрунтувати загальну стратегію забезпечення конкурентоспроможності підприємства;

- розробити заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства та оцінити їх.

Методи дослідження. В магістерській роботі були використані загальнонаукові та емпіричні методи дослідження. Серед них: метод аналізу та синтезу (при узагальненні теоретико-методологічних засад вивчення конкурентоспроможності підприємства та стратегій її забезпечення); метод індукції та дедукції (використанні при формуванні методичних основ вибору конкурентної стратегії підприємства); системний підхід (аналіз стану і проблем розвитку сільського господарства України); статистичного аналізу (з метою оцінки сучасного стану сільського господарства); метод SWOT-аналізу (для оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства).

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна дослідження полягає у наступному:

вперше:

- розроблено ієрархічну модель стратегії забезпечення конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН», яка базується на комплексній реалізації запропонованих стратегічних складових (стабілізації, диференціації і маркетинговій, фінансовій, інвестиційній, кадровій, інформаційній, виробничій та екологічній політиці);

удосконалено:

- трактування поняття «конкурентоспроможність підприємства», що на відміну від існуючих, відображає властивість суб'єкта господарювання та результатів його діяльності (обсягів виробництва й реалізації продукції, наданих послуг, рівня рентабельності тощо) задовольняти потреби споживачів – й на основі цього утримувати якомога довше виграшну позицію на ринку серед реальних та потенційних конкурентів;

- підвищення ефективності кадрової політики ТОВ СП «НІБУЛОН» як захід в системі покращення конкурентоспроможності, що на відміну від діючої,

базується на розробці кадрової стратегії, яка ґрунтується на реалізації наступних складових: політика планування чисельності персоналу та її оптимізація, політика навчання та розвитку персоналу, політика мотивації персоналу, політика психологічної підтримки персоналу, що забезпечить підприємство кадрами, які відповідають його вимогам.

Практичне значення отриманих результатів. Основні положення магістерської роботи, її висновки та рекомендації можуть бути використані для обґрунтування стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємства сільськогосподарської галузі України, яким являється ТОВ СП «НІБУЛОН».

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, представлені в магістерській роботі, є результатом власного дослідження автора. Результати досліджень відображають його внесок у науково-прикладний аналіз конкурентоспроможності підприємства та стратегії її забезпечення, містять рекомендації, розроблені автором самостійно. Основні наукові результати представлені у наукових працях по темі роботи, які спрямовані до публікації у фахові видання.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідались у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили на щорічній Всеукраїнській науково-практичній студентській конференції «Могилянські читання – 2018: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Публікації. За результатами дослідження автором подано до друку до фахових видань 2 наукові статті.

Структура й обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг магістерської роботи – 101 сторінка, який включає 7 таблиць та 27 рисунків. Список використаних джерел становить 43 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи «Теоретико-методологічні засади

конкурентоспроможності підприємства та стратегії її забезпечення» проаналізовано теоретичні підходи науковців щодо трактування змісту поняття «конкурентоспроможність підприємства», визначено сутність та здійснено класифікацію конкурентних стратегій підприємства, сформовано методичку основи вибору конкурентної стратегії підприємства.

В результаті аналізу виявлено багатоаспектність досліджуваного поняття, що підтверджується плюралізмом його дефініцій з позиції дослідників та певними розбіжностями у визначенні змісту. Серед аспектів таких розбіжностей можна відмітити: ототожнення, або ж, навпаки, розмежування конкурентоспроможності підприємства та конкурентоспроможності продукції або послуг; уявлення про масштаби розгляду конкурентоспроможності на регіональному, національному або світовому ринку; різниця у понятійному апараті (наприклад, використання таких понять, як «конкурентний статус», «конкурентний рівень»).

Проведений аналіз трактувань поняття «конкурентоспроможність підприємства» надав можливість запропонувати власне визначення: конкурентоспроможність підприємства – це властивість суб'єкта господарювання та результатів його діяльності (обсягів виробництва й реалізації продукції, наданих послуг, рівня рентабельності тощо) задовольняти потреби споживачів – й на основі цього утримувати якомога довше виграшну позицію на ринку серед реальних та потенційних конкурентів.

В даному розділі було проаналізовано основні підходи до тлумачення конкурентної стратегії підприємства, а також наукові класифікації таких стратегій, простежуючи схожість та відмінності. Всі класифікації більшою мірою характеризують конкурентну поведінку західних підприємств, яка відрізняється від вітчизняних. Відштовхуючись від них, для вітчизняних підприємств, запропановано застосовувати наступні стратегії: стратегія стрімкого захвату ринку (підприємство швидко наповнює ринок своєю продукцією); стратегія слабких місць конкурентів (використання слабких місць конкурентів для домінування над ними); стратегія «подвійна гра» (демонстрація слабкості при впевненому становищі та демонстрація сили при

хиткому становищі підприємства).

Також були визначенні базові методики вибору конкурентних стратегій у контексті стратегічного менеджменту, серед яких SWOT-аналіз, PEST-аналіз та модель «П'ять конкурентних сил» Майкла Портера. Науковці виділяють величезну кількість факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, що впливають на вибір конкурентної стратегії підприємства.

У другому розділі – «Аналіз конкурентоспроможності підприємства (на прикладі сільськогосподарського підприємства ТОВ СП «НІБУЛОН») – проаналізовано стан і проблеми розвитку сільського господарства України як середовища здійснення виробничої та маркетингової діяльності вітчизняних сільгосптоваровиробників; здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» та оцінено рівень його конкурентоспроможності на теперішній час.

Динаміку валової продукції сільського господарства, посівних площ та урожайності України можна прослідкувати за даними, наведеними у табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка валової продукції сільського господарства, посівних площ та урожайності в Україні

Культури	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2018 р. до 2015 р. у %
Валовий збір, млн тонн					
Зернові та зернобобові культури – всього	60125,8	66088,0	61916,7	70512,1	117,3
Пшениця	26532,1	26043,4	26158,0	27070,9	102
Ячмінь	8288,4	9435,7	8284,9	7530,9	90,9
Кукурудза на зерно	23327,6	28074,6	24668,8	34916,5	149,7
Цукрові буряки (фабричні)	10330,8	14011,3	14930,8	13620,9	131,8
Соняшник на зерно (у вазі після доробки)	11181,1	13626,9	12235,5	13882,7	124,2
Соя	3930,6	4277,0	3899,4	4266,6	108,5
Ріпак	1705,9	1085,5	2093,7	2660,3	155,9
Картопля	20839,3	21750,3	22208,2	22478,8	107,9

Продовження таблиці 1

Культури	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2018 р. до 2015 р. у %
Площа, з якої зібрано врожай, тисяч гектарів					
Зернові та зернобобові культури – всього	14640,9	14337,1	14560,3	13578,0	92,8
Пшениця	6839,5	6189,1	6361,2	6564,2	96
Ячмінь	2805,2	2859,2	2501,5	2474,1	88,2
Кукурудза на зерно	4083,5	4252,2	4480,7	3431,9	84
Цукрові буряки(фабричні)	237,0	291,1	313,6	201,7	85,1
Соняшник на зерно(у вазі після доробки)	5166,2	6086,7	6060,7	5923,4	114,7
Соя	2135,6	1859,4	1981,9	1616,6	75,7
Ріпак	651,2	410,2	739,5	965,3	148,2
Картопля	1291,0	1311,6	1323,2	1319,3	102,2
Урожайність, центнерів з 1 га зібраної площі					
Зернові та зернобобові культури – всього	41,1	46,1	42,5	44,5	108,3
Пшениця	38,8	42,1	41,1	38,2	98,5
Ячмінь	29,5	33,0	33,1	37,1	125,8
Кукурудза на зерно	57,1	66,0	55,1	74,3	130,1
Цукрові буряки (фабричні)	435,8	481,5	474,9	470,2	107,9
Соняшник на зерно (у вазі після доробки)	21,6	22,4	20,2	23,4	108,3
Соя	18,4	23,0	19,7	26,4	143,5
Ріпак	26,2	26,5	28,3	27,6	105,3
Картопля	161,4	165,8	167,8	170,4	105,6

Таким чином, за підсумками сільськогосподарського 2018 року в Україні в черговий раз було зібрано рекордні обсяги врожаю зернових культур (понад 70 млн. т. – максимальний збір за роки незалежності), соняшнику та сої (13,8 млн. т. та 4,4 млн. т. відповідно), що формує високий експортний потенціал та достатню сировинну й кормову базу. Саме завдяки високим

показникам виробництва рослинницької продукції, сільське господарство за підсумками 2018 р. продемонструвало зростання на 7,8 %.

Враховуючи вищезазначені показники впливу на продуктивність сільськогосподарських угідь, на сучасному етапі спостерігається стала тенденція до збільшення обсягів сільськогосподарської продукції, отриманої з оброблюваних земель у натуральному виразі.

У даному розділі сформовано й перелік проблемних питань, які потребують першочергового вирішення як на рівні держави, так і на рівні окремих регіонів, а саме: застаріла техніко-технологічна база сільськогосподарських підприємств, яка не відповідає сучасним вимогам; низький рівень кваліфікації кадрів сільськогосподарської галузі; проблеми у залученні коротко- та довгострокових кредитів для забезпечення сталого розвитку у сільському господарстві, недотримання правил обробки землі.

Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» продемонстрував, що компанія зберігає лідируючі позиції з експорту сільгосппродукції протягом останніх років. У 2017/18 маркетинговому році (далі – МР) загальний експорт групи компаній «НІБУЛОН» склав 4,1 млн тонн сільгосппродукції (рис. 1). У рейтингу експортерів зерна з України «НІБУЛОН» впевнено посів перше місце. Компанії вдалося здобути долю на ринку у 8,1 %. Незважаючи на коливання кількості експортерів, ці досягнення свідчать про дійсно високий рівень конкурентоспроможності підприємства.

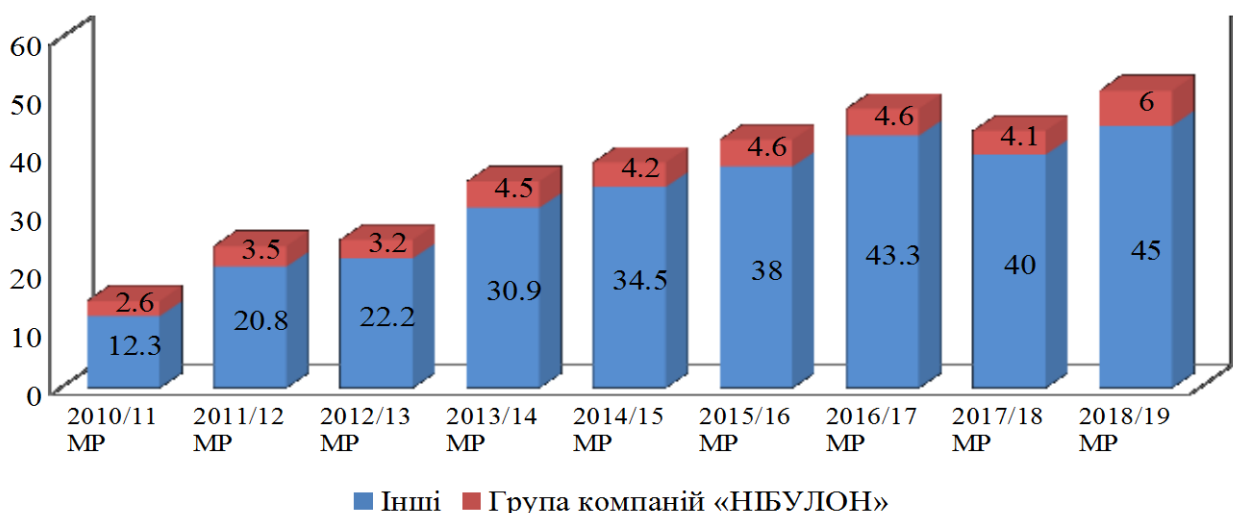

Рис.1. Динаміка експорту групи компаній «НІБУЛОН» у розрізі загального експорту з України за маркетинговими роками, млн тонн

Для здійснення SWOT-аналізу ТОВ СП «НІБУЛОН» було використано методику його застосування за Дж. Вільсоном.

Загальні результати проведеного аналізу представлено у табл. 2

Таблиця 2

Матриця SWOT-аналізу ТОВ СП «НІБУЛОН»

Фактори зовнішнього середовища Фактори внутрішнього середовища	О (opportunities) Можливості: 1) підвищення якості продукції за рахунок модернізації обладнання; 2) виробництво перспективних продуктів сільського господарства (виробництво екологічно чистої продукції); 3) залучення інвесторів; 4) розширення мережі дистриб'юторів у т.ч. за кордоном; 5) лібералізація зовнішньоекономічних зв'язків; 6) покращення виробничої інфраструктури (ремонт доріг, модернізація та будівництво складських приміщень).	T (threats) Загрози: 1) використання закордонних технологій конкурентами; 2) низька урожайність та якість вирощеної продукції; 3) соціально-політична нестабільність; 4) велике податкове навантаження; 5) погіршення кредитної політики (підвищення відсоткової ставки за кредит, нові умови кредитування тощо).
S (strength) Сильні сторони:	Поле «СІМ»	Поле «СІЗ»
1) земельні ресурси (великі площі ріллі); 2) стабільний попит на с/г продукцію; 3) постійні канали реалізації; 4) кваліфікований управлінський персонал та досвідчені працівники; 5) сприятливі для виробництва природні умови; 6) позитивний імідж	1. За допомогою значних земельних ресурсів, сильної МТБ, нових технологій, досвідчених працівників можна підвищити якість продукції (виробництво екологічно чистої продукції). 2. Висока прибутковість господарства, позитивний імідж компанії та стабільний попит на с/г продукцію, дасть змогу залучити закордонних інвесторів та модернізувати виробничу інфраструктуру підприємства. 1. Пошук більш привабливіших іноземних суб'єктів господарювання (потенційних покупців с/г продукції підприємства). 2. Дотримання визначених екологічних стандартів виробництва с/г продукції.	

Продовження таблиці 2

W (weaknesses) Слабкі сторони:	Поле «СЛМ»	Поле «СЛЗ»
1) зростання темпів інфляції; 2) зміна в споживчих інтересах; 3) внутрішні виробничі проблеми; 4) виробництво з високими витратами; 5) сильна конкуренція; 6) незадовільний стан транспортного сполучення по території підприємства.	1. Інвестиції дадуть змогу закупити нові сорти рослин з високим рівнем урожайності. 2. Модернізація, механізація та автоматизація виробничих процесів дасть змогу вирішити внутрішні виробничі проблеми, знизити затрати праці та собівартість продукції.	1. Розробка стратегії з метою ліквідації слабких сторін підприємства і уникнення загроз. У такому випадку буде ефективною інвестиційна стратегія. Вона дасть можливість залучити інвесторів та інших зацікавлених осіб, і як результат це допоможе розвинути галузь сільського господарства до високого рівня.

За результатами SWOT-аналізу встановлюємо, що ТОВ СП «НІБУЛОН» має низку загроз та слабких сторін у діяльності, які зумовлені виробничими особливостями та високим рівнем конкуренції. Запропонована інвестиційна стратегія розвитку ТОВ СП «НІБУЛОН», яка передбачає залучення зовнішніх інвестицій: вважаємо, що вона дасть змогу нівелювати виявлені слабкості та підвищити рівень ефективності діяльності компанії у стратегічній перспективі.

У третьому розділі – «Стратегічні напрямки забезпечення конкурентоспроможності підприємства» – обґрунтовано загальну стратегію забезпечення конкурентоспроможності підприємства, запропоновані заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства та оцінено їх.

Так, комплексна стратегія забезпечення конкурентоспроможності для компанії ТОВ СП «НІБУЛОН» як одного з найбільших вітчизняних сільгосптоваровиробників, інвесторів і експортерів, має являти собою систему наступних стратегічних складових (рис. 2).

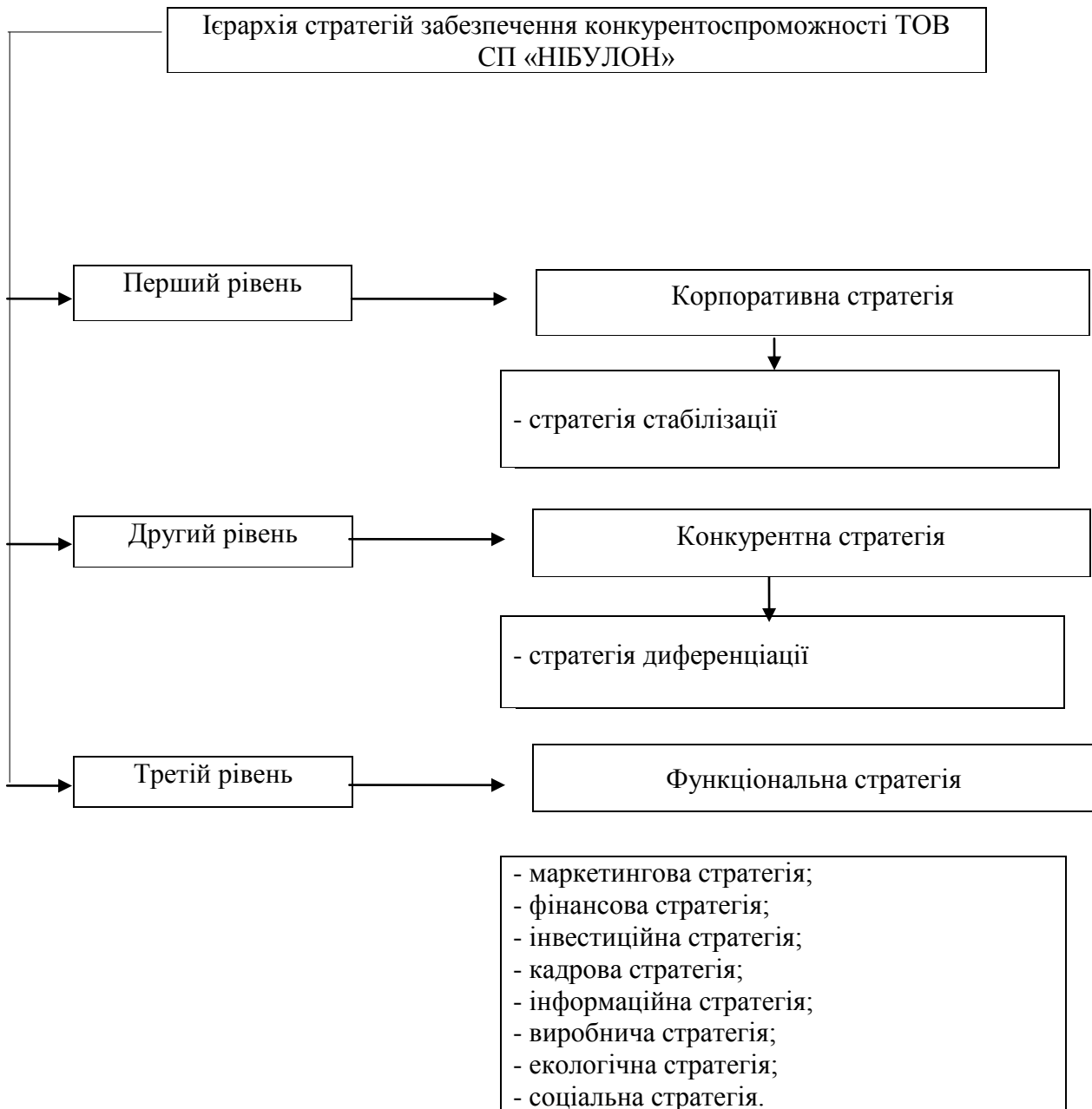

Рис. 2. Ієрархічна модель стратегії забезпечення конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Отже, реалізація ієрархічної моделі стратегії забезпечення конкурентоспроможності дозволить ТОВ СП «НІБУЛОН» зберегти й зміцнити фінансову стійкість, збільшити обсяг виробництва та експорту сільгосппродукції, зростання рівня рентабельності виробництва та підвищення загальної економічної ефективності діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено теоретико-методологічне обґрунтування конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства та розроблено практичні рекомендації щодо її забезпечення (на прикладі ТОВ «НІБУЛОН»). Основні висновки та результати, одержані в ході дослідження, зводяться до такого:

1. В результаті дослідження різних наукових дефініцій поняття «конкурентоспроможність підприємства» узагальнено визначення конкурентоспроможності підприємства як властивості суб'єкта господарювання та результатів його діяльності (обсягів виробництва й реалізації продукції, наданих послуг, рівня рентабельності тощо) задовольняти потреби споживачів – й на основі цього утримувати якомога довше виграшну позицію на ринку серед реальних та потенційних конкурентів.

2. У роботі визначені основні методи вибору конкурентної стратегії підприємства в контексті стратегічного менеджменту. Серед яких слід особливо відзначити SWOT-аналіз, PEST-аналіз та модель «П'ять конкурентних сил» Майкла Портера. Доведено науковцями, що на вибір конкурентної стратегії підприємства впливає велика кількість факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

3. У роботі здійснено аналіз стану і проблем сільського господарства України, що базується на показниках виробництва та урожайності основних сільськогосподарських культур за підсумками 2018 року.

На основі результатів дослідження продемонстровано потенціал сільськогосподарської галузі України та окремих регіонів (зокрема, Причорноморського) з одного боку, та визначено основні проблеми, з якими останнім часом стикається галузь – з іншого.

Наведено перелік проблемних питань, які потребують першочергового вирішення на рівні державної політики, а саме: застаріла техніко-технологічно база сільськогосподарських підприємств, яке не відповідає сучасним вимогам; низький рівень кваліфікації кадрів сільськогосподарської галузі; проблеми у

залученні коротко- та довгострокових кредитів для забезпечення сталого розвитку у сільському господарстві, недотримання правил обробки землі.

4. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» показав, що дане підприємство є на сьогодні одним з найбільших українських сільськогосподарських виробників і експортерів: позитивну динаміку протягом останніх років продемонстрували показники експорту продукції підприємства, на високому рівні перебували: показник економічної ефективності експорту, показник рентабельності експорту до витрат на експорт, показник рентабельності активів, показник рентабельності діяльності, показник рентабельності продукції, показник рентабельності власного капіталу, показник рентабельності залученого капіталу та показник фондівіддачі.

Оцінка рівня конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН» була проведена на основі SWOT-аналізу, і як результат, виявлено ряд загроз і слабких сторін даної компанії, що зумовлені виробничими особливостями та високим рівнем конкуренції. На даному етапі господарювання та враховуючи умови виникнення загроз, для ТОВ СП «НІБУЛОН» доцільною обрати інвестиційну стратегію. Дана стратегія дасть можливість залучити зовнішні джерела фінансування, в результаті чого діяльність компанії досягне високого рівня розвитку.

На основі здійсненої оцінки конкурентоспроможності за критеріями конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, виявлено, що конкурентоспроможність ТОВ СП «НІБУЛОН» оцінюється у 30 балів і визначається як висока.

5. Вперше розроблено ієрархічну модель стратегії забезпечення конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН», яка базується на комплексній реалізації запропонованих стратегічних складових (стабілізації, диференціації і маркетинговій, фінансовій, інвестиційній, кадровій, інформаційній, виробничій та екологічній політиці), що дозволить компанії зберегти й зміцнити лідируючі позиції у сільськогосподарській галузі вітчизняної економіки та гідно представляти український агробізнес на міжнародній арені.

6. З огляду на проведений факторний аналіз, конкурентоспроможність компанії ТОВ СП «НІБУЛОН» можна забезпечити за рахунок реалізації наступних заходів, а саме: ставка на довготермінові контракти та розширення географії експорту; розширення виробничих потужностей; забезпечення конкурентоспроможності продукції; удосконалення інфраструктурних мереж, зокрема налагодження ефективної транспортної логістики, систем водопостачання та меліорації, будівництво та ремонт доріг, збільшення довжини судноплавних шляхів за рахунок проведення днопоглиблювальних робіт; формування позитивного іміджу за рахунок спеціальної стратегії PR; підвищення ефективності кадрової політики та рівня трудової мотивації працівників ТОВ СП «НІБУЛОН».

Відтак, доречним є впровадження запропонованих заходів, реалізація яких дозволить досягти значного підвищення показників фінансової стійкості, обсягу виробництва та експорту сільгосппродукції, зростання рівня рентабельності виробництва та підвищення загальної економічної ефективності діяльності підприємства.

Загалом, основні оцінки та висновки роботи можуть бути використані як стратегічні рекомендації ТОВ СП «НІБУЛОН» для потреб поступального розвитку даної компанії на найближчу перспективу.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Наукова стаття студентки Москвіної Ю.П. групи 615мз на тему: «Застосування методу SWOT-аналізу для оцінки конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН»» прийнята редакцією збірника «Студентські наукові студії» до друку в 2019 році.
2. Наукова стаття студентки Москвіної Ю.П. групи 615мз на тему: «Стан і проблеми розвитку сільського господарства України» прийнята редакцією збірника «Студентські наукові студії» до друку в 2019 році.
3. Взято участь у XXI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти», серед яких: Москвіна Ю.П. Застосування методу SWOT-аналізу для оцінки конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН».

АНОТАЦІЯ

Москвіна Ю. П. Аналіз конкурентоспроможності підприємства та обґрунтування стратегії її забезпечення. – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – Миколаїв, 2019.

Узагальнено теоретико-методологічні засади конкурентоспроможності підприємства та стратегій її забезпечення. Проаналізовано стан і проблеми розвитку сільського господарства України як середовища здійснення виробничої та маркетингової діяльності вітчизняних сільгосптоваровиробників. Здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» та оцінено рівень його конкурентоспроможності на теперішній час. Розроблено ієрархічну модель стратегії забезпечення конкурентоспроможності ТОВ СП «НІБУЛОН».

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, сільське господарство, SWOT-аналіз, стратегія.

SUMMARY

Moskvina Yu. Analysis of the competitiveness of the enterprise and substantiation of the strategy for achieving this. – Manuscript.

Research for the educational qualification level of master in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» – Nikolaev, 2019.

The theoretical and methodological bases of competitiveness of the enterprise and strategy of its maintenance are generalized. Probable status and problems of development of agriculture of Ukraine as the environment of implementation of production and marketing activities of domestic agricultural producers. The analysis of financial and economic activity of «NIBULON» is carried out and the level of its competitiveness is estimated now. Developed a hierarchical model of the strategy of competitiveness of «NIBULON».

Key words concepts: enterprise competitiveness, agriculture, SWOT-analysis, strategy, «NIBULON».